

Bydgoszcz, 15 maja 2017 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WNK.III.1610.1.2017.ACh.

DELEGATURA NIK w Bydgoszczy

Przydział .....

Data 15/05/2017 r. ....

Teczka ..... Sprawa .....

Pani

Barbara Antkiewicz

Dyrektor

*Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Bydgoszczy*

w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Bydgoszczy z 20 kwietnia 2017 r. znak: LBY.410.001.01.2017 dotyczące kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie, uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

Odnosnie wniosku nr 1 „ujmowanie w księgach rachunkowych Urzędu wszystkich osiągniętych w danym roku przychodów, niezależnie od terminu ich zapłaty” - wniosek jest w trakcie realizacji.

Wszystkie prawomocne decyzje dotyczące należności Skarbu Państwa będą ujmowane w księgach rachunkowych danego roku obrotowego niezależnie od terminu ich zapłaty czy prowadzonych czynności odwoławczych lub wstrzymujących wykonanie decyzji przez podmioty do tego uprawnione.

Odnosnie wniosku nr 2 „prawidłowe ujmowanie w księgach rachunkowych przedawnionych i umorzonych należności, stosownie do uregulowań ustawy o rachunkowości” - wniosek został zrealizowany.

W trakcie trwania kontroli NIK na kontach syntetycznych i analitycznych dokonano stosownych przeksięgowania należności przedawnionych i umorzonych w celu prawidłowego ujęcia ich w księgach rachunkowych.

Odnosnie wniosku nr 3 „określenie w polityce rachunkowości Urzędu zasad funkcjonowania konta 840 - „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”” - wniosek został zrealizowany.

Zarządzeniem nr 3/2017 Dyrektora Generalnego z dnia 27 kwietnia 2017 r. wprowadzono „Zasady (politykę) rachunkowości (...)”, w której określono zasady funkcjonowania konta 840 - „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”.

Odnosnie wniosku nr 4 „skorygowanie sprawozdania Rb-BZ1 za 2016 r. w zakresie osiągniętych wartości mierników podzadania 16.1.4. - wniosek został zrealizowany.

Skorygowane sprawozdanie Rb-BZ1 przekazano do Ministerstwa Finansów 28 kwietnia br.

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI
Beata
Mikrotyc Bogdanowicz

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.001.01.2017

P/17/001

KUJAWSKO-POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Bydgoszczy
Wydział Skarbowy i Kontroli

Wpłynęło: 25. 04. 2017

S-2115

Nr .....

KUJAWSKO-POMORSKI URZĄD
w Bydgoszczy
Sekretariat Wojewody

Wpłynęło: 24. 04. 2017

WSTĘPO - S-2115

Nr .....

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/17/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

- Kontrolerzy*
1. Jan Pierzyński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/2/2017 z dnia 11 stycznia 2017 r.
  2. Adam Kończak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/3/2017 z dnia 11 stycznia 2017 r.
  3. Sylwia Woźniak – Waszak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/17/2017 z dnia 27 stycznia 2017 r.
  4. Artur Nierebiński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/18/2017 z dnia 27 stycznia 2017 r.
  5. Tomasz Klause, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/35/2017 z dnia 22 lutego 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4, 7-12)

Jednostka kontrolowana Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 3, 85-950 Bydgoszcz¹

Kierownik jednostki kontrolowanej Mikołaj Bogdanowicz, Wojewoda Kujawsko-Pomorski²

(dowód: akta kontroli str. 13)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2016 w części 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie.

Zakres kontroli obejmował:

- wykonanie dochodów budżetowych,
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość i rzetelność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2016 oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych oraz ujęcia danych z ewidencji księgowej do sprawozdań,
- prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych za 2016 r. i sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r.,
- realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych po poprzedniej kontroli budżetowej,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 o finansach publicznych³.

¹ Dalej „Urząd” lub „KPUW”

² Dalej „Wojewoda”

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.), dalej „ufp”

W 2016 r. w części 85/04 dochody wyniosły 119 942,9 tys. zł, w tym 16 073,5 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę. Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 3 011 823,6 tys. zł, w tym 51 249,7 tys. zł stanowiły wydatki kontrolowanej jednostki. W 2016 r. nie ponoszono wydatków z budżetu środków europejskich.

W kontrolowanym okresie w części 85/04 było dwóch dysponentów II stopnia (wraz z 38 podległymi im dysponentami III stopnia) oraz 12 dysponentów III stopnia, w tym Dyrektor Generalny Urzędu. Obsługę finansową Wojewody jako dysponenta części wykonywał Wydział Finansów i Budżetu Urzędu⁴.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia⁵ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie.

W wyniku kontroli 14,9% wydatków budżetu państwa zrealizowanych w części 85/04 i 11,6% wydatków Urzędu stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności. Wojewoda rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/04.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała łączne sprawozdania za 2016 r. sporządzone przez dysponenta części 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie. Sprawozdania łączne zostały sporządzone na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe Urzędu na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej⁶, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁷, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁸.

Ujawnione w toku kontroli NIK nieprawidłowości polegały m.in. na nieterminowym dokonywaniu przypisów należności, spisywaniu należności przedawnionych i umorzonych niezgodnie z ustawą o rachunkowości⁹, nieprawidłowym przeksięgowaniu i wykazywaniu należności, których płatność na podstawie decyzji Wojewody została rozłożona na raty lub odroczone. Nieprawidłowości te nie spowodowały obniżenia pozytywnej oceny wykonania budżetu państwa w części 85/04.

⁴ Dalej „WFIB”

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna

⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), dalej „rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej”

⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773)

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298, poz. 1766)

⁹ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, ze zm.), dalej „uor”

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2016 dochody budżetu państwa w części 85/04 zostały zaplanowane w kwocie 130 112,0 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 119 942,9 tys. zł, co stanowiło 92,2% kwoty zaplanowanej i 85,4% dochodów osiągniętych w 2015 r. (140 521,9 tys. zł).

Głównymi źródłami dochodów budżetowych (stanowiącymi 87,6% wartości ogółem) były:

- dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego¹⁰ (§ 2350) w kwocie 65 239,1 tys. zł (54,4%), w tym 57 321,6 tys. zł z tytułu gospodarowania przez jst gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa (rozd. 70005),
- wpływy z różnych opłat (§ 0690) w kwocie 22 353,7 tys. zł (18,6%), w tym 13 724,6 tys. zł z tytułu opłat pobieranych przez powiatowe inspekcje weterynaryjne (rozd. 01034),
- grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych (§ 0570) w kwocie 8 912,3 tys. zł (7,4%), w tym 8 540,0 tys. zł z tytułu mandatów karnych (rozd. 75011),
- wpływy z usług (§ 0830) w kwocie 8 539,1 tys. zł (7,1%), z tego 5 246,7 tys. zł z tytułu usług realizowanych przez inspekcję sanitarną (rozd. 85132).

(dowód: akta kontroli str. 300-304)

Dochody dysponenta III stopnia w 2016 r. wyniosły 16 073,5 tys. zł i stanowiły 38,1% planu oraz 39,2% dochodów zrealizowanych w 2015 roku¹¹. Najwyższe dochody uzyskano z tytułu: grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych (§ 0570) – 8 540,0 tys. zł oraz z wpływów z różnych opłat (§ 0690) – 5 893,8 tys. zł. Dochody KPUW stanowiły 13,4% dochodów ogółem części 85/04 budżetu państwa.

Niższa od planowanej realizacja dochodów wynikała przede wszystkim z niższych o 27 460,0 tys. zł dochodów z tytułu mandatów karnych. Było to wynikiem zmian w zakresie obsługi mandatów wprowadzonych ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej¹². Zmiany te skutkowały brakiem wpłat na rachunek KPUW należności za mandaty nakładane od początku 2016 r. Obsługą mandatów karnych nakładanych od tego czasu zajmuje się Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Opolu.

(dowód: akta kontroli str. 300-304, 402, 546-550)

Dochody przypisane w KPUW wyniosły 10 284,8 tys. zł, natomiast dochody nieprzypisane 5 788,7 tys. zł. Sposób ewidencji dochodów nieprzypisanych umożliwiał ustalenie ich wysokości zgodnie z rozporządzeniem w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Analiza 39 zapisów księgowych¹³ dotyczących dochodów budżetowych na łączną kwotę 120,4 tys. zł (0,7% dochodów dysponenta III stopnia) wykazała, że dochody zostały prawidłowo zakwalifikowane do kategorii dochodów przypisanych lub

¹⁰ Dalej „jst”

¹¹ Plan w 2016 r. – 42 193,0 tys. zł, wykonanie w 2015 r. – 41 015,0 tys. zł

¹² Dz. U. z 2015 r. poz. 1269, ze zm.

¹³ Zaewidencjonowanych na koncie 720 - Przychody z tytułu należności budżetowych.

nieprzypisanych. Należności ewidencjonowano na właściwych kontach księgowych, w zależności od przypadającego terminu ich płatności.

(dowód: akta kontroli str. 458-466, 525-527, 543)

Na koniec 2016 r. w części 85/04 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 713 897,5 tys. zł, w tym zaległości netto 693 802,2 tys. zł. W porównaniu do 2015 r. należności ogółem były wyższe o 76 329,2 tys. zł, tj. o 12%, a zaległości netto wyższe o 75 700,0 tys. zł, tj. o 12,2%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze zwiększenia o 88 461,9 tys. zł zaległości z tytułu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozd. 85212).

(dowód: akta kontroli str. 305-324)

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. w Urzędzie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 22 869,8 tys. zł, w tym zaległości netto 22 295,1 tys. zł (87,8% ich wysokości dotyczyło grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych). W porównaniu do 2015 r. należności ogółem były niższe o 15 259,0 tys. zł, a zaległości netto niższe o 15 166,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 403-418)

Analiza sześciu należności¹⁴ na łączną kwotę 1 083,1 tys. zł wykazała, że w Urzędzie prowadzono kontrolę terminowości zapłaty, informowano właściwe organy o wpłatach, terminowo wystawiono i bezzwłocznie wysyłano upomnienia oraz tytuły wykonawcze.

(dowód: akta kontroli str. 500-507)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej dochodów budżetowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W księgach rachunkowych KPUW w sposób niezgodny z przepisami dokonano księgowego spisania należności przedawnionych (z tytułu mandatów karnych) i umorzonych (z tytułu zgonów oraz na podstawie wyroków i postanowień sądów) w łącznej kwocie 7 026,7 tys. zł. Spisywanie polegało na wyksięgowaniu (zapisem ujemnym) kwot wymienionych należności z konta 221 Wn - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” oraz 720 Ma - „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.

Było to niezgodne z art. 35b ust. 4 uor, stosownie do którego należności umorzone i przedawnione, na które nie utworzono odpisu aktualizującego, zalicza się do kosztów finansowych (konto 751) lub pozostałych kosztów operacyjnych (konto 761).

Nieprawidłowo, tj. w ten sam sposób, dokonano również wyksięgowania – zapisem ujemnym na kontach 221 Wn i 720 Ma:

– czterech należności umorzonych¹⁵ - na podstawie wniosków złożonych przez zobowiązanych do uiszczenia należności w kwocie 110,0 tys. zł;

¹⁴ Spośród 20 największych

¹⁵ Umorzenie na podstawie art. 67a § 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, ze zm.)

- należności umorzonej na podstawie postanowienia Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego¹⁶ na kwotę 75,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 468-498, 515-519, 537-538)

W systemie księgowym KPUW¹⁷ nie utworzono i nie prowadzono dla konta 761 – „Pozostałe koszty operacyjne” kont analitycznych m.in. w zakresie kar, odpisanych przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych należności, odpisów aktualizujących od należności, pomimo ustalenia ww. zapisów w polityce rachunkowości Urzędu¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 438, 453-456)

– Główna Księgowa Urzędu¹⁹ wyjaśniła że, sprawy dotyczące umorzeń i przedawnień traktowano jako decyzje aktualizujące należności, niewymagające dokonywania odpisów w pozostałe koszty operacyjne. Po przeanalizowaniu zapisów w ewidencji księgowej utworzono konta analityczne do konta 761. Podała, że od bieżącego roku budżetowego tego typu decyzje będą księgowane na odpowiednich kontach analitycznych.

(dowód: akta kontroli str. 537)

2. W sposób nieprawidłowy przeksięgowywano i wykazywano w księgach rachunkowych KPUW należności, których płatność, na podstawie decyzji Wojewody, została rozłożona na raty lub odroczone, tj.:

- należność odroczone²⁰ na kwotę 50,0 tys. zł została wyksięgowana zapisem ujemnym z kont 221 Wn / 720 Ma i zaksięgowana 226 Wn / 840 Ma – „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”;
- należność rozłożona na raty²¹ na kwotę 50,0 tys. zł została wykazana w księgach zapisami 221 Wn / 720 Ma w wysokości 2,5 tys. zł w części raty przypadającej na 2016 r. i 226 Wn / 840 Ma w wysokości 47,5 tys. zł w części rat przypadających na lata kolejne;
- należność rozłożona na raty²² na kwotę 25,0 tys. zł została wykazana w księgach zapisami 221 Wn / 720 Ma w wysokości 3,8 tys. zł w części raty przypadającej na 2016 r. i 226 Wn / 840 Ma w wysokości 21,2 tys. zł w części rat przypadających na lata kolejne.

(dowód: akta kontroli str. 427-452)

W ocenie NIK przyjęty sposób księgowania zniekształcał obraz dochodów budżetowych. Stosownie do art. 6 ust. 1 uor w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie, przypadające na jej rzecz przychody dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Wymienione należności powinny zostać wykazane w całości na koncie 720 – „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.

¹⁶ Dalej „WINB”: Postanowienie nr WOP 7722.66.2016.TK z 4 listopada 2016 r. uchylające zaskarżone postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Bydgoszczy z 21 września 2016 r. i umarzające postępowanie pierwszej instancji w całości. Sprawa dotyczyła kary z tytułu nielegalnego użytkowania obiektu budowlanego. Stwierdzono, że nie mogło ono powstać, ponieważ trzyletni termin przedawnienia, o którym mowa w art. 68 § 1 Ordynacji podatkowej, upłynął z dniem 31 grudnia 2010 r.

¹⁷ Stosownie do wydruku z systemu „Plan kont na 2016 r.”

¹⁸ Załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 14/2012 Dyrektora Generalnego KPUW z dnia 6 sierpnia 2012 r. w sprawie ustalenia polityki rachunkowości dla Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – dysponenta III stopnia części budżetowej 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie.

¹⁹ Dalej „Główna księgowa Urzędu”.

²⁰ Sprawa WFB V 3150.2.15.2016-8, decyzja Wojewody nr 11/2016 z 29 września 2016 r. odraczająca termin spłaty należności do dnia 2 października 2017 r.

²¹ Sprawa WFB V 3150.2.48.2015, decyzja Wojewody nr 12/2016 z 4 marca 2016 r.

²² Sprawa WFB V 3150.2.47.2015-5, decyzja Wojewody nr 1/2016 z 10 lutego 2016 r.

Ponadto w Zakładowym planie kont KPUW nie wskazano zasad funkcjonowania wyżej wymienionego konta 840 – „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 uor.

(dowód: akta kontroli str. 508-514, 538)

Główna Księgowa Urzędu wyjaśniła, że w związku z tym, że następowało przesunięcie terminu zapłaty na kolejny rok, kwalifikowano tego typu należności do należności długoterminowych. Dlatego też takie należności ujmowano na kontach zespołu 2 i 8, i kwalifikowano do rozliczeń międzyokresowych przychodów (konto 840). Główna księgowa podała, że w kwietniu br. polityka rachunkowości zostanie zaktualizowana.

(dowód: akta kontroli str. 537-538)

3. Nieterminowo dokonano przypisów należności²³ na łączną kwotę 305,0 tys. zł. Należności te dotyczyły dochodów budżetowych wynikających z postanowień powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego ustalających opłatę legalizacyjną lub karę budowlaną²⁴. W zbadanych przypadkach wystąpiły opóźnienia w księgowym ujęciu należności, które wynosiły od 4 miesięcy do prawie 5 lat.

(dowód: akta kontroli str. 500, 505, 508-510, 513, 515, 519)

Grażyna Rutkowska - Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu²⁵ wyjaśniła, że uiszczenie opłaty legalizacyjnej nie jest obowiązkiem strony, lecz warunkiem uzyskania legalizacji samowoli budowlanej. W związku z tym strona może, ale nie musi skorzystać z tego prawa. O dobrowolności świadczenia przesądza fakt, że zaniechanie uiszczenia opłaty legalizacyjnej w przewidzianym do tego terminie nie prowadzi do przymusowego jej ściągnięcia w trybie egzekucji administracyjnej, lecz skutkuje obowiązkiem wydania przez właściwy PINB decyzji nakazującej rozbiórkę samowoli budowlanej. Skoro zobowiązani nie skorzystali z przysługujących im praw i nie zapłacili ustalonej dla nich opłaty legalizacyjnej, nie było podstaw do dokonania przypisu oraz monitorowania stanu należności.

(dowód: akta kontroli str. 554-556, 559-563)

NIK wskazuje, że stosownie do art. 6 ust. 1 uor w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Toczące się postępowania odwoławcze, czy też postanowienia o wstrzymaniu wykonania postanowienia PINB odnośnie do nałożonej kary nie stanowią podstawy nieujmowania i niewykazywania należności z tytułu dochodów budżetowych. Kara ta bowiem wciąż istnieje, choć nie może być egzekwowana. Przyjęty sposób braku księgowania ustalonych opłat legalizacyjnych zniekształcał obraz dochodów budżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 520-524)

²³ W sześciu przypadkach spośród 16 zbadanych spraw o łącznej wartości 1 553,1 tys. zł

²⁴ Postanowienie z 14 grudnia 2011 r. (wpływ do KPUW i odebranie przez zobowiązanego 16 grudnia 2011 r.); postanowienie z 1 sierpnia 2013 r. (wpływ do KPUW i odebranie 5 sierpnia 2013 r.); postanowienie z 30 maja 2014 r. (wpływ do KPUW 2 kwietnia 2014 r., odebranie 3 kwietnia 2014 r.); postanowienie z 13 sierpnia 2014 r. (wpływ do KPUW i odebranie 18 sierpnia 2014 r.); postanowienie z 17 listopada 2015 r. (wpływ do KPUW i odebranie 19 listopada 2015 r.); postanowienie z 12 sierpnia 2016 r. (wpływ do KPUW 29 sierpnia 2016 r., odebranie 18 sierpnia 2016 r.).

²⁵ Dalej: „Dyrektor WF i B”

Opis stanu
faktycznego

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

W 2016 r. wydatki w części 85/04 wyniosły 3 011 823,6 tys. zł, co stanowiło 130,5% planu określonego w ustawie budżetowej (2 307 147,0 tys. zł) i 98,6% planu po zmianach (3 054 991,7 tys. zł). W porównaniu do 2015 r. wydatki były wyższe o 1 065 572,4 tys. zł, tj. o 54,7%. Główną przyczyną wzrostu wydatków w części 85/04 była realizacja rządowego Programu Rodzina 500+²⁶. Na program ten, w kontrolowanej części budżetowej, wydatkowano 981 928,1 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 85/04 zostały ujęte w ustawie budżetowej w kwocie 213,0 tys. zł na realizację projektu pn. „Przywrócenie świetności budynkom dawnej Miejskiej Straży Ogniowej”. W trakcie roku plan wydatków nie był zmieniany. W grudniu 2016 r. Wojewoda dokonał blokady planowanych wydatków w związku z brakiem możliwości realizacji przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu projektu w ramach Kontraktu Terytorialnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

(dowód: akta kontroli str. 197-200, 291-299)

W 2016 r. środkami budżetowymi (90,5%) sfinansowano głównie zadania z zakresu:

- pomocy społecznej (69,4% w dz. 852), na które wydatkowano 2 090 440,7 tys. zł (99,3% planu po zmianach), z czego 981 928,1 tys. zł przeznaczono na wypłatę świadczeń wychowawczych (rozd. 85211 - Program Rodzina 500+), a 744 288,9 tys. zł na wypłatę świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego (rozd. 85212);
- ochrony zdrowia (7,9% w dz. 851), na które wykorzystano 237 669,0 tys. zł (98,8% planu po zmianach), z tego 110 842,0 tys. zł na ratownictwo medyczne (rozd. 85141), a 64 456,0 tys. zł na składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (rozd. 85156);
- rolnictwa i łowiectwa (5,4% w dz. 010), na które wydatkowano 164 088,8 tys. zł (96,8% planu po zmianach), z czego 73 398,6 tys. zł (§ 201 w rozdz. 01095) na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego do produkcji rolnej, a 30 425,1 tys. zł na powiatowe inspektoraty weterynarii (rozd. 01034);
- bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej (4,1% w dz. 754), na które wykorzystano 123 506,1 tys. zł (100% planu po zmianach), w tym 112 041,4 tys. zł na komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej²⁷ (rozd. 75411).

(dowód: akta kontroli str. 109-136, 197-200)

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki w trakcie roku zostały zwiększone o 747 844,7 tys. zł, tj. o 42,1%, z tego 747 444,7 tys. zł z rezerw celowych i 400,0 tys. zł w ramach przeniesienia²⁸. Dotacje zwiększone zostały o 646 553,7 tys. zł, świadczenia osobowe o 584,6 tys. zł, wydatki bieżące o 19 921,2 tys. zł, a wydatki majątkowe o 80 385,2 tys. zł (w tym dotacje 75 872,6 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 644)

²⁶ Program określony ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 196, ze zm.)

²⁷ Dalej „PSP”

²⁸ Z części 42 – Sprawy wewnętrzne.

Badaniem w zakresie prawidłowości przeniesień środków z rezerw celowych objęto sześć decyzji zwiększających plan wydatków²⁹ na łączną kwotę 108 067,3 tys. zł, tj. 14,4% środków, które zwiększyły wydatki części. Stwierdzono, że przeniesienia środków były celowe, a kwoty zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 41-49)

Plan wydatków Urzędu (47 293,0 tys. zł) został w ciągu roku zwiększony do kwoty 52 705,3 tys. zł, tj. o 11,4%. Wydatki Urzędu wyniosły 51 249,7 tys. zł, co stanowiło 97,2% planu po zmianach. Urząd uzyskał środki z rezerw celowych na łączną kwotę 2 975,9 tys. zł.

Badanie wydatków z rezerw oraz celowości ich dokonania przeprowadzono na podstawie 6 decyzji dotyczących rozdziałów: 60031, 70005, 75011, 75081 i 85321 w łącznej wysokości 2 478,0 tys. zł (83,3% środków przyznanych z rezerw celowych). Stwierdzono, że środki uzyskane z rezerw celowych zostały wykorzystane³⁰ w całości na cele określone w decyzjach.

(dowód: akta kontroli str. 567-595)

Zobowiązania w części 85/04 budżetu państwa na koniec 2016 r. wyniosły 10 316,1 tys. zł i były wyższe o 622,4 tys. zł, tj. o 6,4% od kwoty zobowiązań na koniec 2015 r. Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wynagrodzeń bezosobowych i ich pochodnych (92,7%) oraz faktur, których termin płatności przypadał na rok następny. Zobowiązania KPUW (2 541,2 tys. zł) stanowiły 24,6% wszystkich zobowiązań w części i dotyczyły przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

(dowód: akta kontroli str. 82-136)

Najistotniejszą grupę wydatków (93,0%) w części 85/04 stanowiły dotacje – 2 799 689,4 tys. zł. Zrealizowana kwota stanowiła 98,7% planu po zmianach i była wyższa od wydatków poniesionych w 2015 r. o 1 076 055,2 tys. zł (o 62,4%). Dotacje zostały przeznaczone na:

- a) dotacje bieżące w wysokości 2 720 858,7 tys. zł (97,2% dotacji i 90,3% ogółu wydatków), w tym m.in.:
- 981 190,9 tys. zł na realizację rządowego Programu Rodzina 500+ (rozd. 85211);
  - 744 288,9 tys. zł na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłki dla opiekunów wypłacanych przez gminy (rozd. 85212);
  - 110 842,4 tys. zł na działalność Państwowej Straży Pożarnej (rozd. 75411);
  - 110 842,0 tys. zł na zespoły ratownictwa medycznego (rozd. 85141);
  - 101 523,3 tys. zł na wypłatę zasiłków i pomocy w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (rozd. 85214);

²⁹ W rozdziałach: 01078 (poz. rezerwy 4), 75081 i 85144 (poz. 9), 01022 (poz. 12), 01033 (poz. 12), 01034 (poz. 12), 85213 (poz. 25), 75011 (poz. 47), 85211 (poz. 77).

³⁰ M.in. na: uregulowanie zobowiązań Skarbu Państwa związanych z wykupem nieruchomości (1 271,2 tys. zł), realizację zadania pn. „Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej Delegatury KPUW w Toruniu” (501,0 tys. zł), realizację przez Wojewodę kontroli systemu pieczy zastępczej (306,2 tys. zł), dofinansowanie działalności zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności (153,0 tys. zł), sfinansowanie wynagrodzeń nowozatrudnionych operatorów numerów alarmowych (137,5 tys. zł) oraz na wydatki bieżące związane z utrzymaniem lotniczego przejścia granicznego (109,0 tys. zł).

- 6 596,2 tys. zł dla stowarzyszeń i fundacji, pozostałych jednostek sektora finansów publicznych oraz jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych;
- b) dotacje majątkowe w wysokości 78 830,7 tys. zł (2,8% dotacji i 2,6% ogółu):
  - 12 784,0 tys. zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst, w tym dla samorządu województwa na melioracje wodne (900,0 tys. zł w rozdz. 01008) i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (9 966,5 tys. zł w rozdz. 01078) oraz dla powiatów na działalność PSP (1 199,0 tys. zł w rozdz. 75411);
  - 65 985,3 tys. zł na dofinansowanie zadań własnych jst, w tym 48 693,7 tys. zł na wieloletni „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”³¹;
  - 28,4 tys. zł dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, z tego: 23,5 tys. zł w rozdz. 85305 – żłobki oraz 4,9 tys. zł w rozdz. 75415 dla ratownictwa górskiego i wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 82-136, 645-646)

Badanie próby wydatków na dotacje przekazanych jst³² nie wykazało nieprawidłowości. Przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w up i obowiązującymi przepisami.

(dowód: akta kontroli str. 647)

W wyniku przekazanych środków na realizację badanych zadań³³:

- w zakresie dotacji na realizację zadań z zakresu spraw obywatelskich w 2016 r. wydatkowano 18 775,7 tys. zł³⁴. W wyniku rozliczenia dotacji algorytmem, przy zastosowaniu wytycznych Ministra Finansów w tym zakresie³⁵, Wojewoda zażądał od gmin zwrotu 605,5 tys. zł dotacji, a gminy kwotę tę zwróciły. Zdaniem NIK, rozwiązanie przyjęte w ślad za wytycznymi Ministra Finansów budzi wątpliwości, gdyż nie znajduje uzasadnienia ani w przepisach prawa, ani w analizie warunków i zasad prowadzenia działalności przez jst;
- w 2016 r. gminy wypłaciły 263 924 świadczenia z funduszu alimentacyjnego, na dzień 31 grudnia 2016 r. świadczenie z funduszu alimentacyjnego pobierało 13 253 rodzin;
- na koniec grudnia 2016 r. liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego w ramach Programu Rodzina 500+ wyniosła 142 441.

(dowód: akta kontroli str. 137-156, 647)

Najwyższe kwoty w budżecie państwa w części 85/04 (łącznie 2 050 623,7 tys. zł, stanowiące 68% kwoty ogółem) przeznaczono na realizację pięciu zadań:

- 1) 981 928,1 tys. zł na wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach Programu Rodzina 500+, stanowiącą 99,4% kwoty planowanej;
- 2) 744 288,9 tys. zł na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów oraz składki na ubezpieczenia

³¹ W rozdz. 60014 (24 416,5 tys. zł), 60016 (24 277,2 tys. zł)

³² Badaniem objęto wybrane celowo wydatki w kwocie 447 950,4 tys. zł (16% wydatków na dotacje dla jst) na dotacje z zakresu spraw obywatelskich, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rządowego Programu Rodzina 500+

³³ Osiągnięte efekty rzeczowe pokazano z uwzględnieniem zadań zleconych z zakresu administracji rządowej: sprawy obywatelskie, realizacja rządowego Programu Rodzina 500+ i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, odpowiednio rozdz. 75011, 85211 i 85212

³⁴ W badanej próbie nie stwierdzono przypadków dofinansowywania zadań środkami własnymi przez gminy

³⁵ M.in. określony sposób kalkulacji wysokości kosztów zadań realizowanych przez jst, wg kryterium liczby zrealizowanych przez jst spraw, z uwzględnieniem ujednoczonego czasu realizacji zadań oraz przyjętej stawki roboczogodziny

emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, stanowiącą 99,7% kwoty planowanej. W porównaniu do 2015 r. na zadania te wydatkowano o 112 379,6 tys. zł więcej, tj. 17,8%;

- 3) 112 041,4 tys. zł na finansowanie działalności komend powiatowych PSP, stanowiącą 100% planu. W porównaniu do 2015 r. na zadanie to wydatkowano o 319,2 tys. zł więcej, tj. 0,3% ;
- 4) 110 842,0 tys. zł na realizację świadczeń przez zespoły ratownictwa medycznego, stanowiącą 99,9% kwoty planowanej. W porównaniu do 2015 r. na zadania te wydatkowano o 1 068,2 tys. zł więcej, tj. 1%;
- 5) 101 523,3 tys. zł na realizację zasiłków i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W porównaniu do 2015 r. na zadania te wydatkowano o 6 836,0 tys. zł mniej, tj. 6,7%.

(dowód: akta kontroli str. 109-136, 138-156)

Wydatki zrealizowane przez KPUW w 2016 r. wyniosły 51 249,7 tys. zł i stanowiły 97,2% planu po zmianach oraz 101,2% wydatków poniesionych w 2015 r. Główne tytuły wydatków stanowiły wynagrodzenia i pochodne – 36 716,2 tys. zł (71,6% ogółu wydatków) oraz wydatki majątkowe – 3 479,9 tys. zł (6,8% ogółu wydatków). Wydatki KPUW stanowiły 1,7% wydatków części 85/04.

(dowód: akta kontroli str. 579-587)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków Urzędu w kwocie 5 927,4 tys. zł, tj. 11,6% poniesionych wydatków. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie zapisów konta 130 – „Rachunek bieżący jednostki – subkonto wydatków budżetowych”. Próba została wylosowana metodą monetarną MUS³⁶. Badaniem objęto 98 zapisów księgowych na kwotę ogółem 5 927,4 tys. zł (11,6 % wydatków Urzędu), w tym w grupie wydatków majątkowych 19 zapisów na kwotę 2 672,4 tys. zł oraz w grupie wydatków bieżących pozapłacowych 76 zapisów na kwotę 3 233,8 tys. zł. Próba wydatków dobranych celowo wynosiła 349,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 610-622)

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Badane wydatki sprawdzono również pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁷. Nie stwierdzono nieprawidłowych działań w powyższym zakresie.

Kontrolą objęto dwa postępowania o udzielenie zamówień publicznych na łączną kwotę 2 163,5 tys. zł. Wyboru wykonawców dokonano w trybie przetargu nieograniczonego lub z wolnej ręki³⁸. Postępowania te dotyczyły: termomodernizacji budynku delegatury Urzędu w Toruniu i wymiany dwóch skrzydeł drzwiowych z ościeżnicami w budynku Urzędu. Kontrolą objęto również zakup, o wartości poniżej 30,0 tys. euro, dokonany z wyłączeniem stosowania Pzp na podstawie art. 4 pkt 8 tej ustawy. Zakup ten dotyczył przetłaczniaka sieciowego na potrzeby Centrum Powiadamiania Ratunkowego – na kwotę 21,0 tys. zł. Przeprowadzone

³⁶ Tj. z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości. Populację objęta oceną (PO) stanowiły wszystkie wydatki poniesione z bieżącego rachunku bankowego Urzędu na kwotę 51 249,7 tys. zł, tj. wszystkie zapisy księgowe (w liczbie 23 011) konta 130-1 Rachunek bieżący jednostki – subkonto wydatków budżetowych. Za populację (wydatków) objętą badaniem (PB) przyjęto dokumenty stanowiące podstawę płatności i odpowiadające im zapisy z datą księgowania do 31 grudnia 2016 r. włącznie, z wyłączeniem: 1) Wydatków dotyczących wynagrodzeń osobowych wynikających ze stosunku pracy wraz z pochodnymi (§ 401-404, 411-412 i 444), 2) transakcji o wartości poniżej 500 zł.

³⁷ Dz.U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm. Dalej „Pzp”.

³⁸ Na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 Pzp.

badania nie wykazały naruszeń przepisów Pzp ani uregulowań wewnętrznych Urzędu³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 219-290, 610-622)

Nadzór nad realizacją celów przyjętych w budżecie Wojewody w układzie zadaniowym (poprzez monitorowanie poziomu osiągniętych wartości mierników) został określony w regulaminie KPUW jako zakres wspólnych zadań i obowiązków dyrektorów wydziałów.

Przy każdorazowej zmianie planu finansowego w układzie tradycyjnym WFiB dokonywał zmian planu wydatków w układzie zadaniowym. O zmianach informowane były wnioskujące wydziały Urzędu i kierownicy jednostek organizacyjnych. Kierownicy jednostek informowali WFiB o dokonanych decyzjach wewnętrznymi zmianami w klasyfikacji zadaniowej. W ramach części 85/04 analiza realizacji planów w układzie zadaniowym opierała się na osiągniętych wartościach mierników stopnia realizacji celów przy ponoszonych nakładach finansowych. Analiza odbywała się poprzez bieżący monitoring wykorzystania środków publicznych (w tym uruchomienia środków) oraz okresową sprawozdawczość budżetową w układzie zadaniowym. Ocenie podlegał stopień, w jakim planowane zadania były zrealizowane przy posiadanych nakładach, określone były przyczyny niezrealizowania celów czy wystąpienie istotnych różnic w planowanych i osiągniętych wartościach mierników.

(dowód: akta kontroli str. 365-367, 369)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

NIK zwraca uwagę, że⁴⁰:

1. dla jednego z mierników - „przeciętne obniżenie kosztów przejazdu komunikacją publiczną” (w podzadaniu 19.5.1.⁴¹) nie określono wartości bazowej i docelowej. Było to niezgodne z pkt. 68 załącznika Nr 53 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 roku⁴². Przepis ten stanowi, że dla każdego miernika określa się wartość bazową i docelową.

Dyrektor WFiB podała, że miernik nie został określony z uwagi na brak danych z Urzędu Marszałkowskiego, a w związku z obowiązkiem zastosowania celu i miernika Ministerstwa Finansów, powyższy miernik został uwzględniony przez Wydział Infrastruktury i Rolnictwa w 2016 roku z adnotacją o braku danych.

(dowód: akta kontroli str. 339-364, 368, 553)

2. w rocznym łącznym sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2016 r. przy miernikach dla podzadania 16.1.4.⁴³: a) „stosunek liczby aktów zweryfikowanych w trybie nadzoru w stosunku do liczby aktów przesłanych Wojewodzie w tym trybie”; b) „stosunek liczby wykonanych kontroli w stosunku do liczby kontroli zaplanowanych” wpisano w wykonaniu za 2016 r. „brak danych”, pomimo że dysponent posiadał wiedzę o osiągniętych wartościach mierników, tj. liczbie aktów przesłanych Wojewodzie w trybie nadzoru oraz liczbie kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 349-363, 368)

Dyrektor WFiB wyjaśniła, że: „W sprawozdaniu Rb-BZ1 (...) nie wykazano wartości, w związku z błędnym sporządzeniem sprawozdania przez podległą jednostkę.

³⁹ Regulamin udzielania zamówień publicznych przez KPUW, będący załącznikiem do zarządzenia Nr 17/2014 Dyrektora Generalnego KPUW z 19 listopada 2014 r.

⁴⁰ Analizą objęto 10 wybranych podzadań i ich mierników z budżetu zadaniowego KPUW

⁴¹ Wspieranie transportu przyjaznego środowisku.

⁴² Rozporządzenie z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016 (Dz. U. z 2015 r. poz. 955), dalej „rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r.”

⁴³ System administracji publicznej i współpraca z jst.

Uzgodniono, że w najbliższym czasie korekta zostanie złożona przez jednostkę. W związku z tymi usterkami i informacjami od jednostek podległych o składanych korektach swoich sprawozdań, w najbliższym czasie WFiB dokona korekty łącznego sprawozdania Rb-BZ1 za 2016 rok, (...), sprawozdania mogą być korygowane do 30 kwietnia roku następującego po roku budżetowym."

(dowód: akta kontroli str. 553-554)

3. w czterech podzadaniach przyjęto mierniki, na które dysponent nie miał wpływu, tj.:
- 13.4.1.⁴⁴: „liczba rodzin otrzymujących wsparcie”;
  - 13.4.2.⁴⁵: a) „liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny”, b) „stosunek liczby dzieci objętych pieczą do liczby dzieci w województwie”;
  - 16.1.1.⁴⁶ „ilość wydanych decyzji z zakresu ewidencji ludności, rejestracji stanu cywilnego, dowodów osobistych”.

(dowód: akta kontroli str. 339-364, 366-371, 550-553)

Zgodnie z pkt. 68 załącznika Nr 53 do rozporządzenia Ministra Finansów, mierniki powinny odnosić się do tego, na co dysponenci realizujący zadania publiczne mają wpływ.

Dyrektor WFiB podała, że: *"(...) ani Wojewoda ani organ właściwy nie ma wpływu na wartość miernika (13.4.1), gdyż ustalenie prawa do świadczeń odbywa się na wniosek, a przepisy prawa określają szczegółowe warunki uprawniające do uzyskania określonego świadczenia. Miernik: liczba rodzin objętych pomocą asystenta (13.4.2.) (...) pozwala na ocenę skuteczności zapewnienia wspierania rodziny oraz opieki dzieciom całkowicie lub częściowo jej pozbawionym (...). Miernik: stosunek liczby dzieci objętych pieczą do liczby dzieci w województwie (13.4.2.) umożliwia ocenę zapewnienia wspierania rodzin oraz opieki dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, np. wzrost liczby dzieci w pieczy świadczy o konieczności podejmowania skuteczniejszych działań wspierających rodziny niewydolne wychowawczo.*

(...) Stosunek liczby dzieci objętych pieczą zastępczą do liczby dzieci w województwie określa skalę liczby dzieci, którym ich biologiczni rodzice nie są w stanie zapewnić opieki i wychowania. Jest brany również pod uwagę w określaniu długofalowych działań wobec rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez organy administracji rządowej i samorządowej, mających na celu ograniczenie skutków niepożądanych zachowań. Mierniki w podzadaniu 13.4.1 oraz 13.4.2. są adekwatne do celów poszczególnych zadań i umożliwiają ocenę stopnia ich realizacji.

Wojewoda ma wpływ na miernik (16.1.1.), ponieważ jest organem odwoławczym od decyzji wydawanych przez organy pierwszej instancji (gminy) w zakresie ewidencji ludności, rejestracji stanu cywilnego, dowodów osobistych. Miernik ten wskazuje ilość wydanych decyzji przez organ drugiej instancji (województwo).

(dowód: akta kontroli str. 550-553)

⁴⁴ Wsparcie rodzin wychowujących dzieci i opiekujących się osobami niepełnosprawnymi

⁴⁵ Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pieczą zastępczą nad dzieckiem

⁴⁶ Ewidencja ludności, rejestracja stanu cywilnego oraz dokumenty tożsamości

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2016 r. przez dysponenta części 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie i sprawozdań jednostkowych KPUW:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/04 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych KPUW były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania sporządzono terminowo i zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 109-136, 292-298, 306-324, 339-364, 377-401, 404-426, 623-624)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 85/04 przeprowadzono na próbie 48 zapisów księgowych na kwotę 131 990,2 tys. zł (4,3% wartości badanej populacji), wylosowanych metodą monetarną⁴⁷. Stwierdzono, że podstawą zapisów księgowych były prawidłowo sporządzone pod

⁴⁷ Zbiór dowodów/zapisów stanowiących populację, z której wycelowano próbę (populacja badana w kwocie 3 062 061,7 tys. zł), odpowiadał operacjom gospodarczym dotyczącym dochodów i wydatków KPUW w ramach części budżetowej o wartości 3 062 061,7 tys. zł, ujętych na kontach 130-01 „Rachunek bieżący jednostki - subkonto wydatków budżetowych” i 130-02 „Rachunek bieżący jednostki - subkonto dochodów budżetowych”, posiadających szczegółowość paragrafową, z operacji w kwotach poniżej 500,00 zł (według wartości bezwzględnej). Doбору próby dokonano przy użyciu programu komputerowego PK 5.5. Ryzyko statystyczne badania [RS] określono na poziomie 30%; przy założeniu, że łączne ryzyko kontroli (RK) wynosi 5%, ryzyko nieodłączne (RN) jest średnie, ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej (RZSKW) jest średnie. Próg istotności (TB) ustalono typowo, jako odsetek wartości populacji ocenianej (PO), na poziomie 1,5%. Błąd badania, czyli próg istotności wykonawczej (e), przyjęto w wysokości 0,75 TB.

względem formalnym dowody księgowe, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi rachunkowe, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta części 85/04, obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, prowadzone były nieprawidłowo.

(dowód: akta kontroli str. 179-180, 625-633)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej badania ksiąg rachunkowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁸, wnosi o:

1. ujmowanie w księgach rachunkowych Urzędu wszystkich osiągniętych w danym roku przychodów, niezależnie od terminu ich zapłaty,
2. prawidłowe ujmowanie w księgach rachunkowych przedawnionych i umorzonych należności, stosownie do uregulowań ustawy o rachunkowości,
3. określenie w polityce rachunkowości Urzędu zasad funkcjonowania konta 840 – „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”,
4. skorygowanie sprawozdania Rb-BZ1 za 2016 r. w zakresie osiągniętych wartości mierników podzadania 16.1.4.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁸ Dz. U. z 2017 r., poz. 524, dalej: „ustawa o NIK”.

Bydgoszcz, dnia 20 kwietnia 2017 r.

Kontrolerzy
Jan Pierzyński
Specjalista kontroli państwowej

-----
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

-----
podpis

Adam Kończak
Główny specjalista kontroli państwowej

-----
podpis

Sylvia Woźniak-Waszak
Główny specjalista kontroli państwowej

-----
podpis

Artur Nierebiński
Specjalista kontroli państwowej

-----
podpis

Tomasz Klause
Główny specjalista kontroli państwowej

-----
podpis